

POSTANOWIENIE

Dnia 30 października 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z powództwa A. W. i K. W.
przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w M.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 października 2013 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki A. W. od wyroku Sądu Okręgowego w C.
z dnia 25 września 2012 r., sygn. akt VI Ca [...], VI Cz [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od powódki A.W. na rzecz Skarbu Państwa -
Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 1.800 (tysiąc
osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego;
przyznaje adwokatowi M. K.-M. od Skarbu Państwa - Sądu
Okręgowego w C. kwotę 2.400 (dwa tysiące czterysta) zł,
powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem
kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce A. W.
z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych wyłącznie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżąca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparła na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c. argumentując, iż w sprawie zachodzi uzasadnione prawdopodobieństwo nieważności postępowania z uwagi na to, że strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw, co mogło mieć istotny wpływ na wynik postępowania. Według skarżącej, niemożność obrony miałaby wynikać z nieobecności powódki na rozprawie w dniu 23 listopada 2011 r. przed Sądem Rejonowym w M., który to Sąd nie odroczył rozprawy zgodnie z art. 214 § 1 k.p.c.

Z nie budzącego wątpliwości brzmienia art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że bezpośrednią kontrolą kasacyjną dokonywaną przez Sąd Najwyższy może być objęte stosowanie prawa przez sąd drugiej instancji. Od orzeczeń tego tylko sądu - zgodnie z powołanym przepisem - przysługuje skarga kasacyjna. Naruszenie prawa przez sąd pierwszej instancji podlega natomiast kontroli przeprowadzanej przez sąd drugiej instancji w toku postępowania apelacyjnego. Z tych też względów Sąd Najwyższy nie bierze pod uwagę ani z urzędu, ani na zarzut skarżącego, nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji (por. m.in. postanowienie z dnia 15 lutego 2000 r., III CKN 1204/99, niepubl., wyrok z dnia

20 listopada 2002 r., V CKN 1371/00, niepubl., wyrok z 8 czerwca 2006 r., II CSK 51/06, niepubl.).

Natomiast Sąd Najwyższy - rozpatrując skargę kasacyjną - władny jest w ramach pośredniej kontroli instancyjnej badać ważność (nieważność) postępowania przed sądem pierwszej instancji. Byłoby to możliwe w sytuacji, gdyby skarżący w ramach drugiej podstawy z art. 398³ § 3 pkt 2 k.p.c. zarzucił sądowi drugiej instancji naruszenie art. 386 § 2 k.p.c. przez nieuwzględnienie nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji. Pośrednia kontrola Sądu Najwyższego mogłaby sięgać postępowania w pierwszej instancji także wtedy, gdyby skarga kasacyjna wymierzona przeciwko orzeczeniu sądu drugiej instancji okazała się - w ramach podniesionych w niej podstaw - uzasadniona, a zarazem Sąd Najwyższy uznałby, że zasługuje na uwzględnienie wniosek o uchylenie także orzeczenia sądu pierwszej instancji, np. z przyczyn nieważności (por. wyrok z dnia 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97, OSNC 1998, nr 5, poz. 81).

Takie okoliczności w rozpoznawanej sprawie jednak nie zachodzą, gdyż skarżący nie postawił Sądowi drugiej instancji zarzutu naruszenia art. 386 § 2 k.p.c. Tylko na marginesie należy zauważyć, iż sprawa nie została rozpoznana na jednym terminie rozprawy a powódka brała udział w rozprawie 12 października 2011 r. (k. 105).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).